

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 165/2025-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného BUKNA, advokátska kancelária, s.r.o., Jánoškova 1545, Dolný Kubín, proti postupu vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I v konaní CVS: ORP-212/SMZ-B1-2024 a jeho rozhodnutiu zo 14. augusta 2024 a proti postupu Okresnej prokuratúry Bratislava I v konaní č. k. 4 Pn 279/24/1101-4 a jej rozhodnutiu z 28. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 27. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na život podľa čl. 15 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, porušenia práva na život podľa čl. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), porušenia práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru „v spojitosti s čl. 2 a 8 Dohovoru“ postupom vyšetrovateľa okresného riaditeľstva v konaní CVS: ORP-212/SMZ-B1-2024 a jeho uznesením zo 14. augusta 2024 a postupom okresnej prokuratúry v konaní č. k. 4 Pn 279/24/1101-4 a jej uznesením z 28. októbra 2024. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil uvedené uznesenia a vec vrátil okresnému riaditeľstvu na ďalšie konanie. Domáha sa tiež finančného zadosťučinenia v sume 5 000 eur a náhrady trov konania.

2. Sťažovateľ napísal list dekanovi Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave [REDAKOVANÉ], čo sa týka jeho vyjadrení k novele trestných kódexov, v ktorom okrem iných poukazoval na to, že mediálne vyjadrenia dekana týkajúce sa novely trestných kódexov

nie sú podporené odbornými argumentmi. Predseda vlády Slovenskej republiky [REDAKOVANÉ] na sťažovateľa reagoval prostredníctvom sociálnej siete Facebook («*„Ak má mať študent s pubertálnymi výrazkami na nose prednosť pred dekanom právnickej fakulty a určovať, čo je pravda a čo nie, Boh ochraňuj túto krajinu!“*»). Následne začali rôzne osoby rozširovať o sťažovateľovi a jeho rodine prostredníctvom sociálnej siete Facebook nepravdivé informácie. Napríklad o tom, že mama sťažovateľa [REDAKOVANÉ] mala dobre poznať [REDAKOVANÉ], ten jej mal «*„poskytnúť dobrý flek na katolíckej univerzite“*» a pod. Uvedené osoby si pritom kládli otázku, «*„či asociál [REDAKOVANÉ] nezneužil syna svojej známej [REDAKOVANÉ], ktorej pred 23 rokmi poskytol dobrý flek na katolíckej univerzite“ a „či preto mimovládkar [REDAKOVANÉ] nezaútočil na dekana [REDAKOVANÉ].“*». V predmetných statusoch bola zverejnená adresa sťažovateľa, resp. jeho matky ([REDAKOVANÉ]).

3. [REDAKOVANÉ], syn expolitika [REDAKOVANÉ], zverejnil telefónne číslo sťažovateľa, pričom sťažovateľ nemal telefónne číslo verejne prístupné, preto nevie, ako [REDAKOVANÉ] jeho telefónne číslo získal. Sťažovateľ reagoval uverejnením úmyslu podať trestné oznámenie na [REDAKOVANÉ]. Na toto reagoval [REDAKOVANÉ] vystupujúci pod menom [REDAKOVANÉ], ktorý uviedol: «*„[REDAKOVANÉ] „vytekajúci jebak“ [REDAKOVANÉ]... ze co? Na [REDAKOVANÉ] ides dat trestko?“*»

4. Sťažovateľ podal 5. februára 2024 trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 Trestného zákona a pre podozrenie zo spáchania trestného činu ohovárania podľa § 373 Trestného zákona.

5. Dňa 21. augusta 2024 bolo sťažovateľovi doručené uznesenie vyšetrovateľa okresného riaditeľstva zo 14. augusta 2024, ktorým tento odmietol trestné oznámenie sťažovateľa s tým, že nebol dôvod na začatie trestného stíhania a ani na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

6. Proti uzneseniu vyšetrovateľa podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú okresná prokuratúra uznesením z 28. októbra 2024 zamietla.

7. Vzhľadom na tieto rozhodnutia sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu 19. novembra 2024 požiadal nadriadenú prokuratúru o preskúmanie postupu dozorového prokurátora pri vybavení jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného riaditeľstva. Dňa 27. novembra 2024 bolo sťažovateľovi doručené oznámenie Krajskej prokuratúry v Bratislave, v zmysle ktorého si krajský prokurátor vyžiadal dozorový a vyšetrovací spis.

8. V doplnení ústavnej sťažnosti doručenom 23. januára 2025 sťažovateľ dal na vedomie ústavnému súdu, že upovedomením – preskúmaním zákonnosti postupu prokurátora č. k. 1Kn 904/24/1100-5 zo 16. januára 2025 krajský prokurátor vybavil žiadosť sťažovateľa o preskúmanie postupu okresnej prokuratúry so záverom, že krajský prokurátor považoval postup okresnej prokuratúry za zákonný a sťažovateľom namietané skutočnosti za neopodstatnené.

9. Sťažovateľ zároveň poukázal na skutočnosť, že *„predmetná žiadosť nie je opravným prostriedkom, ktorý by bol sťažovateľ povinný vyčerpať pred podaním Ústavnej sťažnosti.“*. Posledným rozhodnutím v danej veci je rozhodnutie okresnej prokuratúry, pričom sťažovateľ vyčerpal všetky dostupné právne prostriedky nápravy, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne priznáva.

II. Argumentácia sťažovateľa

10. Sťažovateľ namieta porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru postupom okresného riaditeľstva v napadnutom konaní a jeho uznesení z 14. augusta 2024 a postupom okresnej prokuratúry v napadnutom konaní a jej uznesení z 28. októbra 2024. Rozhodnutím vyšetrovateľa okresného riaditeľstva bolo odmietnuté trestné oznámenie sťažovateľa a následným uznesením okresnej prokuratúry bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o odmietnutí trestného oznámenia.

11. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti výslovne namieta spôsob, akým boli vyšetrené okolnosti zverejnenia jeho osobných údajov a s tým spojených vyhrážok fyzickým násilím, zlovestných odkazov na jeho potenciálnu vraždu a iných zásahov do jeho osobného života.

12. Zverejnenie adresy a telefónneho čísla sťažovateľa možno považovať za klasický prípad tzv. *doxingu*, pri ktorom ide o zverejnenie súkromných alebo osobne identifikovateľných informácií osoby na internete bez jej súhlasu, často so zlým úmyslom. Väčšinou ide o citlivé údaje ako telefónne číslo, adresa bydliska a podobne, v dôsledku čoho je potom daná osoba vystavená obťažovaniu, prenasledovaniu a hrozbám v reálnom živote. Medzinárodné organizácie (napr. OSN, OBSE) považujú *doxing* za vážnu hrozbu pre ľudské práva a bezpečnosť. Opakovane preto zdôrazňujú potrebu silnej právnej ochrany proti tomuto fenoménu.

13. Zverejnenie osobných údajov sťažovateľa bolo spojené so správami a s telefonátmi (približne 90 až 100 správ) obsahujúcimi explicitné vyhrážky fyzickým násilím až vraždou, prirovnania k novinárovi [REDAKOVANÉ] a pod. Dôsledkom zverejnenia uvedených údajov bol nápor výhražných správ a telefonátov, čo malo a má vysoko negatívny dopad na život a bezpečnosť sťažovateľa.

14. K namietanému porušeniu práva na život sťažovateľ podrobne vymedzuje princípy vyplývajúce z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), pričom zdôrazňuje, že ochrany tohto práva sa môžu domáhať aj jednotlivci, ak zistia, že ich právo na život je priamo ohrozené, t. j. v situácii, keď obeť nie je mŕtva. Článok 2 dohovoru zaväzuje štátne orgány prijať preventívne opatrenia na ochranu jednotlivcov, ktorých život je ohrozený trestným činom inej osoby (t. j. pozitívny záväzok štátu). V prípade hodnoverného tvrdenia zakladajúceho dôvodné podozrenie porušenia práva podľa čl. 2 dohovoru vzniká štátnym orgánom pozitívna povinnosť zabezpečiť účinné (efektívne) vyšetrovanie porušenia tohto práva. Aby vyšetrovanie bolo možné považovať za efektívne, je potrebné, aby (i) štátne orgány konali okamžite po podaní podnetu, prípadne z úradnej povinnosti, ak okolnosti nasvedčujú tomu, že k porušeniu čl. 2 dohovoru mohlo dôjsť; (ii) vyšetrojúce osoby musia byť nezávislé od každého, kto je do udalostí zapojený; (iii) vyšetrovanie musí byť účinné podľa práva i v praxi, teda musí byť schopné viesť k hodnovernému objasneniu okolností prípadu a musí byť schopné viesť k identifikácii a potrestaniu vinníkov a nesmie byť bezdôvodne zdržiavané konaním či nečinnosťou štátnych orgánov; (iv) vyšetrovanie musí byť promptné – musí prebiehať účelne a bez prieťahov tak, aby bolo možné zabezpečiť najlepšiu možnú kvalitu dôkazov; (v) napokon konanie musí spĺňať dostatočnú mieru verejnosti, aby bola zachovaná dôvera v dodržiavanie zásad právneho štátu vyšetrovateľmi, sťažovateľ musí mať právo navrhovať dôkazy, klásť otázky svedkom a podozrivým

a mať prístup k vyšetrovaciemu spisu (rozsudok Veľkej komory vo veci El-Masri proti Macedónsku z 13. 12. 2012, body 182 – 185).

15. Sťažovateľ tvrdí, že v jeho prípade nebola dodržaná podmienka praktickej účinnosti vyšetrovania a požiadavka okamžitého konania. Vyšetrovanie z dôvodov na strane orgánov činných v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“) nevedlo k hodnovernému objasneniu okolností prípadu. OČTK mali k dispozícii závažné tvrdenia o hrozbách fyzického násillia a zlovestné odkazy na potenciálnu vraždu sťažovateľa či iné útoky, pričom tieto osoby mali k dispozícii jeho súkromnú adresu bydliska. Tieto hrozby boli zjavné z výpovede sťažovateľa a odkazov na sociálnych sieťach. Závažnosť týchto hrozieb bolo potrebné posúdiť v kontexte odkazov predsedu vlády, ako aj užívateľa sociálnej siete Telegram [REDAKOVANÉ], ktorý v Slovenskej republike je trestne stíhaný pre extrémizmus, nebezpečné prenasledovanie, ohováranie a nebezpečné elektronické obťažovanie. OČTK na tieto skutočnosti neprihliadli a možným následkom zverejnenia adresy sťažovateľa sa nezaoberali.

16. Podľa sťažovateľa OČTK nespĺnili ani požiadavku vyšetrovania z úradnej povinnosti, keď sa obmedzili výlučne na posudzovanie kvalifikácie uvedenej v trestnom oznámení (trestný čin neoprávneného nakladania s osobnými údajmi a trestný čin ohovárania). Možné naplnenie skutkovej podstaty iných trestných činov neskúmali a ani neodôvodnili, hoci nie sú viazané právnou kvalifikáciou uvedenou poškodeným v trestnom oznámení. Aj z uvedeného dôvodu OČTK neidentifikovali osoby, ktoré boli zapojené do zverejnenia adresy a telefónneho čísla sťažovateľa.

17. Sťažovateľ tiež obsiahlo vymedzuje všeobecné princípy vyplývajúce z judikatúry ESĽP týkajúce sa práva na súkromný a rodinný život, z ktorých vyplýva okrem iných povinnosť štátu nielen zdržať sa zásahov do tohto práva, ale má povinnosť chrániť výkon tohto práva a zabezpečiť tak ochranu jednotlivcom pred násillím. Obdobne poukázal na to, že pojem súkromný život je široký a nemožno ho vyčerpávajúcím spôsobom definovať. Štát má pozitívnu povinnosť týkajúcu sa ochrany jednotlivcov pred násillím alebo trestnými činmi zo strany tretích osôb. Zásah do súkromia jednotlivca v dôsledku jeho občianskeho aktivizmu by mal predstavovať porušenie čl. 8, ale aj čl. 10 dohovoru (sloboda prejavu).

18. Zverejnenie osobných údajov sťažovateľa predstavuje porušenie práva na súkromný a rodinný život, pričom štát má pozitívnu povinnosť ochrániť sťažovateľa pred takýmito zásahmi, a to aj prostredníctvom efektívneho vyšetrovania týchto útokov. Aj v tomto prípade platí, že štát nezabezpečil účinné a efektívne vyšetrovanie sťažovateľom oznámených skutkových okolností prípadu. OČTK navyše zľahčovali závažnosť útokov proti sťažovateľovi, keď tieto útoky kládli jemu za vinu, napr. že tieto vyhrážky sám vyprovokoval svojou občianskou angažovanosťou alebo tým, že zverejnené osobné údaje bolo možné vyhľadať na internete aj iným spôsobom.

19. Sťažovateľ namieta aj porušenie práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru vo vzťahu k čl. 2 a 8 dohovoru, keď v zmysle judikatúry ESĽP účinný prostriedok nápravy zahŕňa aj právo na dôsledné a efektívne vyšetrenie porušení; pričom takéto vyšetrenie musí byť schopné viesť k identifikácii a potrestaniu zodpovedných osôb vrátane účinného prístupu k vyšetrovaciemu procesu pre sťažovateľa (rozsudok vo veci Aydin proti Turecku z 25. 9. 1997, bod 103). Procesné pochybenia OČTK viedli k nedostatočnému a neefektívnemu vyšetrovaniu, ktoré navyše sťažovateľom uvádzané skutočnosti bagatelizovalo. Vyšetrovanie vedené v danej veci

preto nemožno považovať za účinný prostriedok nápravy v zmysle čl. 13 dohovoru. OČTK nechránili práva sťažovateľa ako občianskeho aktivistu a jeho zákonom chránené záujmy.

20. V dôsledku zverejnenia jeho osobných údajov (adresa a telefónne číslo) na sociálnej sieti čelil sťažovateľ sérii nebezpečných vyhrážok a dokonca hrozbe smrti, čo má vysoko negatívny dopad na jeho život a bezpečnosť. Takéto zásahy sú zakázané v dohovore a ústave. Ako poškodený v trestnom konaní sledoval neschopnosť OČTK ho ochrániť a taktiež aj dostatočne a spravodlivo vyšetriť tieto zásahy a vziať na zodpovednosť páchatel'ov týchto útokov. Okrem toho bol vystavený riziku sekundárnej viktimizácie a bagatelizácii násilia a útokov zo strany OČTK. Všetky tieto okolnosti odôvodňujú priznanie finančného zadosťučinenia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

21. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na ochranu života a práva na súkromný a rodinný život napadnutými rozhodnutiami povereného príslušníka okresného riaditeľstva a okresnej prokuratúry a postupom, ktorý predchádzal vydaniu týchto rozhodnutí. Uvedené orgány sa nedostatočne zaoberali trestným oznámením sťažovateľa a neposkytli mu dostatočnú ochranu prostredníctvom efektívneho a účinného vyšetrovania ním oznámených skutkových okolností.

22. Na úvod ústavný súd poukazuje na diskrepanciu medzi odôvodnením ústavnej sťažnosti a jej petitom. V odôvodnení ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieta porušenie práva na život (čl. 15 ods. 2 ústavy a čl. 2 dohovoru), práva na súkromný a rodinný život (čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 8 dohovoru) a porušenie práva na účinný prostriedok nápravy (čl. 13 dohovoru). V petite tieto práva rovnako slovne pomenúva s tým, že k právu na život priraduje čl. 16 ods. 2 ústavy a čl. 3 dohovoru (zákaz mučenia, krutého, neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu). Vo vzťahu k uvedeným článkom (čl. 16 ods. 2 a čl. 3) však v odôvodnení ústavnej sťažnosti neuvádza žiadnu argumentáciu. Z toho dôvodu považoval ústavný súd uvedenie týchto článkov v petite za chybu v písaní, resp. inú zrejmu nesprávnosť s tým, že správne zrejme malo ísť o čl. 15 ods. 2 ústavy a čl. 2 dohovoru, ktoré zodpovedajú slovnému vymedzeniu „práva na život“.

23. Ústavný súd podotýka, že podanie trestného oznámenia ako formy inej ako súdnej ochrany nezaväzuje OČTK začať na jeho základe trestné konanie. Subjektívne právo oznamovateľa na začatie trestného stíhania negarantuje ani ústava (II. ÚS 88/99, II. ÚS 42/00, III. ÚS 176/07) či dohovor (napr. Perez proti Francúzsku z 12. 2. 2004). Oznamovateľ trestnej činnosti má právo na to, aby sa kompetentný orgán (prokurátor, policajt) jeho oznámením zaoberal, nie však na to, aby výsledok konania zodpovedal jeho predstave. Rovnako nepatrí medzi základné práva a slobody ani povinnosť orgánu štátu kvalifikovať konanie, v ktorom sťažovateľ vidí porušenie svojich práv, ako trestný čin. Oznamovateľ trestného činu má zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa jeho oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán zaoberal. Oznamovateľ má právo byť oboznámený s opatreniami prijatými na základe jeho oznámenia a má tiež právo žiadať prokurátora o preskúmanie postupu vyšetrovateľa po podaní oznámenia. Procesným oprávneniam oznamovateľa (poškodenej osoby) však nezodpovedá povinnosť OČTK začať trestné konanie na základe jeho oznámenia (III. ÚS 372/2017, III. ÚS 237/2021, I. ÚS 2/2025).

24. Sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu vyšetrovateľa okresného riaditeľstva podal sťažnosť, o ktorej rozhodla okresná prokuratúra napadnutým uznesením tak, že sťažnosť sťažovateľa zamietla. Uplatnenie právomoci okresnej prokuratúry bráni, aby ústavný súd uplatnil svoju právomoc a preskúmal námietky sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu vyšetrovateľa a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

25. Zásadným princípom, ktorý ovláda konanie o ústavnej sťažnosti je princíp subsidiarity. Z neho vyplýva, že každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, než podá ústavnú sťažnosť, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci samotného ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

26. Jednou z perspektív princípu subsidiarity je totiž to, aby ústavný súd mohol prebrať konečné skutkové a právne závery príslušných orgánov verejnej moci a tie vyhodnotiť v teste ústavnosti. Právomoc ústavného súdu v tejto súvislosti nastupuje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (IV. ÚS 133/09, I. ÚS 341/09), a preto spravidla nevstupuje do konania predčasne (aj keby tak malo byť učené dôvodne), pretože by si tým uzurpoval právomoc, ktorá v danom štádiu trestného konania patrí iným orgánom verejnej moci (OČTK a súdy). Tie sú v zmysle právneho poriadku zaviazané poskytnúť ochranu základným právam a slobodám ešte pred ústavným súdom prostredníctvom zákonom predpokladaných korekčných mechanizmov. Až ich márnym využitím získava ústavný súd právomoc konať a zasiahnuť spravidla vo vzťahu k výsledku samotného konania, a preto sa aj ústavný súd v tejto súvislosti označuje aj ako súd výsledkový.

27. Sťažovateľ tým, že podal ústavnú sťažnosť proti napadnutému rozhodnutiu okresnej prokuratúry a súčasne podal „*Žiadosť o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu dozorového prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I, č.k. 4Pn 279/24/1101-4*“ na krajskej prokuratúre, nastolil v konaní pred ústavným súdom otázku, čo môže byť (malo by byť) predmetom jeho rozhodovania. Táto otázka je aktuálna z dôvodu, že ústavný súd je spravidla súdom výsledkovým a k ochrane základných práv nepristupuje súbežne s iným orgánom verejnej moci, ale táto ochrana je postupná (pozri m. m. I. ÚS 182/2023). Ústavný súd totiž nemá pri takej ochrane v Slovenskej republike monopol, má však konečné slovo. V reťazi ľudskoprávnej ochrany tak musí logicky zastávať posledné miesto.

28. Sťažovateľ o výsledku preskúmania napadnutého postupu okresnej prokuratúry prostredníctvom krajskej prokuratúry informoval v doplnení ústavnej sťažnosti z 23. januára 2025, keď predložil aj upovedomenie krajskej prokuratúry, ktorým bola jeho žiadosť vybavená. Sťažovateľ ústavný súd nepožiadaval o preskúmanie predmetného upovedomenia, naopak, zdôraznil, že jeho žiadosť na krajskej prokuratúre nebola opravným prostriedkom, ktorý by bol povinný vyčerpať pred podaním ústavnej sťažnosti.

29. Krajská prokuratúra pri vybavovaní žiadosti sťažovateľa postupovala podľa príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 19/2011 z 28. novembra 2019 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní

(príkaz generálneho prokurátora). Sťažovateľ napriek svojmu zastúpeniu kvalifikovaným právnym zástupcom vo svojej žiadosti na krajskej prokuratúre neuviedol, v zmysle akého zákonného ustanovenia sa na príslušnú prokuratúru obracia. Avšak na základe skutočnosti, že krajská prokuratúra doručila sťažovateľovi upovedomenie zo 16. januára 2015 ako výsledok postupu podľa príkazu generálneho prokurátora, ďalej na základe skutočnosti, že sťažovateľ konanie krajskej prokuratúry podľa predmetného príkazu nijakým spôsobom nespochybňoval, pričom vo svojom podaní ústavnému súdu z 23. januára 2025 navyše uviedol, že „*predmetná žiadosť nie je opravným prostriedkom, ktorý by bol sťažovateľ povinný vyčerpať pred podaním na ústavný súd*“ (čo preukázateľne potvrdzuje vedomosť sťažovateľa o postupe prokuratúry podľa uvedeného príkazu generálneho prokurátora), v konaní pred ústavným súdom tak nebolo sporné, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv vo vzťahu k rozhodnutiu okresnej prokuratúry domáhal prostredníctvom príkazu generálneho prokurátora.

30. Sťažovateľ správne v doplnení ústavnej sťažnosti konštatoval, že ústavný súd nevyžaduje, aby využil žiadosť o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní podľa príkazu generálneho prokurátora pred podaním ústavnej sťažnosti. Nepovažuje ju totiž za účinný právny prostriedok nápravy.

31. V zmysle dostupnej judikatúry ESLP účinný prostriedok nápravy musí mať preventívny účinok (zamedzí ďalšiemu porušovaniu práv), reparačný účinok (dodatočne odškodní či inak napraví dôsledky zásahu do základných práv), musí byť reálne dostupný (keď sťažovateľ má reálnu možnosť ho iniciovať a dosiahnuť ním preskúmanie svojej veci) a konanie o náprave musí prebiehať podľa jasných a predvídateľných pravidiel v primeranej rýchlosti.

32. Ústavný súd vo svojej judikatúre už vyjadril, že príkaz generálneho prokurátora je vyjadrením osobitného oprávnenia generálneho prokurátora podľa § 10 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) vydávať príkazy, pokyny a iné služobné predpisy, ktoré sú záväzné pre všetkých prokurátorov, právnych čakatel'ov prokuratúry, asistentov prokurátorov a ostatných zamestnancov prokuratúry. Také oprávnenie má osobitnú povahu vo vzťahu k ostatným inštitútom zákona o prokuratúre a keďže je príkaz pre prokurátorov záväzný, je postup podľa neho (čl. 6 ods. 4 príkazu spolu s nadväzujúcimi ustanoveniami zákona o prokuratúre) právnym prostriedkom na ochranu základných práv a slobôd (porov. m. m. IV. ÚS 317/2022). Prax zreteľne ukazuje, že príkaz je spôsobilý plniť preventívny aj reparačný charakter účinnej ochrany základných práv a slobôd, konanie o náprave prebieha podľa predvídateľných pravidiel a v primeranom čase a pre sťažovateľov je vo všeobecnosti v tomto smere účinný smerom k ochrane ich práv. Samotnú účinnosť tohto právneho prostriedku nápravy je možné potenciálne spochybníť jedine prostredníctvom kritéria jeho dostupnosti, keďže predmetný príkaz nie je všeobecne verejne dostupný. Táto skutočnosť vyvoláva pochybnosti o jeho schopnosti byť verejnosti dostupný spôsobom, ktorý by vytváral každému reálnu možnosť jeho využitia.

33. Tieto pochybnosti však boli v prípade sťažovateľa rozptýlené jeho konaním, keďže sám svojou žiadosťou požiadal nadriadenú prokuratúru o preskúmanie zákonnosti postupu prokurátora okresnej prokuratúry. Kritérium dostupnosti tak bolo v jeho prípade splnené a vo vzťahu k sťažovateľovi aj preukázané. V zmysle už konštatovaných úvah tak ústavný súd v tomto smere uzatvára, že keďže ústavný súd poskytuje postupnú a konečnú (nie súbežnú s iným orgánom verejnej moci) ochranu základných práv a slobôd, bolo úlohou sťažovateľa ústavnou sťažnosťou napadnúť v jeho

veci konečné rozhodnutie, t. j. upovedomenie krajskej prokuratúry. V opačnom prípade nastáva stav, že konajú súbežne ústavný súd a iný orgán verejnej moci a vo svojej právomoci si navzájom konkurujú. Evidentne by sa tak poprel základný zmysel princípu subsidiarity v konaní o ústavnej sťažnosti.

34. Z už uvedených dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie, keďže sťažovateľ v ústavnej sťažnosti atakoval postup okresnej prokuratúry pri vybavovaní jeho trestného oznámenia a rozhodnutie na tento proces nadväzujúce, ktoré však na žiadosť sťažovateľa preskúmala krajská prokuratúra, o čom vydala upovedomenie, ktoré však sťažovateľ ústavnou sťažnosťou nenapadol. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že je viazaný rozsahom a dôvodmi ústavnej sťažnosti (§ 45 zákona o ústavnom súde), čím je subjektívne obmedzený rozsah jeho právomoci pri ochrane základných práv a slobôd.

35. Na druhej strane však ústavný súd svojou rozhodovacou činnosťou nepretržite preukazuje, že sa aj v konaní o ústavnej sťažnosti usiluje o presadzovanie materiálnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľov, ktorá vyzdvihuje (v prípade, že to okolnosti prípadu umožňujú a nejde o postup priamo proti ústavnému poriadku) ochranu podstaty a zmyslu základných práv a slobôd na úkor právneho formalizmu. Ústavný sa tak zameril na preskúmanie napadnutého postupu a rozhodnutia okresnej prokuratúry (napriek tomu, že sťažovateľ žiada vysloviť porušenie jeho práv len v súvislosti s jej postupom, ale zrušiť žiada jej rozhodnutie) a v tejto súvislosti konštatuje, že aj keby ústavnú sťažnosť sťažovateľa neodmietol pre nedostatok svojej právomoci, musel by ju odmietnuť aj z iných dôvodov.

36. Ústavná sťažnosť je vybudovaná na troch argumentačných okruhoch. V prvom z nich sťažovateľ namieta porušenie jeho práva na ochranu života (čl. 15 ods. 2 ústavy a čl. 2 dohovoru). Po uvedení všeobecných judikatúrnych východísk (z ktorých sa ani jedno nevzťahuje na okolnosti podobné sťažovateľovmu prípadu) pristupuje ku konkretizácii svojich námietok vo vzťahu k porušeniu práva na efektívne vyšetrovanie, a to „nedodržaním praktickej účinnosti vyšetrovania“ a „nerešpektovaním požiadavky okamžitého konania“. Tvrdí, že OČTK mali k dispozícii závažné tvrdenia o hrozbách fyzického násillia a páchatelia mali k dispozícii súkromnú adresu sťažovateľa. Žiadnu existenciu skutočného a bezprostredného ohrozenia života však sťažovateľ konkrétne neuvádza (pozri bod 23 ústavnej sťažnosti a judikatúru tam uvedenú). Následne tvrdí, že závažnosť hrozieb mala byť posúdená v kontexte výrokov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a rovnako namieta aj skutočnosť, že OČTK nesplnili požiadavku vyšetrovania z úradnej povinnosti a v tejto súvislosti nepreverovali spáchanie iných trestných činov. Ústavný súd však v tejto súvislosti musí konštatovať, že ani v tomto prípade sťažovateľ nerešpektoval materiálnu stránku princípu subsidiarity v konaní o ústavnej sťažnosti, ktorá je dlhodobo etablovaná v judikatúre ústavného súdu. Základ pre rozhodovanie ústavného súdu je totiž urobený už predchádzajúcou rozhodovacou činnosťou iného orgánu verejnej moci.

37. Princíp subsidiarity tak zasahuje aj do argumentačnej (vecnej) časti ústavnej sťažnosti (materiálna stránka subsidiarity), z čoho vyplýva, že sťažovateľ je povinný uplatniť v konaniach predchádzajúcich ústavnej sťažnosti rovnakú argumentáciu, ako uplatňuje v návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, čo je logickým dôsledkom zásady sebaobmedzenia a minimalizácie zásahov ústavného súdu do činnosti iných orgánov verejnej moci. Sťažovateľ v tejto súvislosti proti uzneseniu povereného príslušníka Policajného zboru podal sťažnosť, ktorej písomné dôvody doplnil

podaním z 13. septembra 2024. Odôvodnenie sťažnosti (približne na 1 stranu) sa však venuje výlučne rozporovaniu skutkových a právnych záverov napadnutého uznesenia týkajúcich sa ochrany súkromia sťažovateľa. Žiadne výhrady vo vzťahu k nedostatočnej ochrane života sťažovateľa odôvodnenie sťažnosti neobsahuje (aspoň obdobne ako v ústavnej sťažnosti) a tá preto neposkytla nadriadenému orgánu príležitosť na tieto adresne reagovať. Rovnaká situácia platí aj v prípade sťažovateľovej „*Žiadosti o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu dozorového prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I, č.k. 4 Pn279/24/1101-4*“ z 19. novembra 2024, ktorej obsah opäť smeruje „iba“ k presvedčeniu sťažovateľa, že došlo k zásahu do jeho súkromia, pričom s výnimkou stručného konštatovania v rozsahu jednej vety, že sa po zverejnení jeho osobných údajov zvýšil počet nenávistných telefonátov (s. 2 žiadosti), ktorú uviedol aj vo svojej sťažnosti, žiadne okolnosti skutočného a bezprostredného ohrozenia života neuvádza. Naopak, z obsahu všetkých písomností je zrejмый jeho záujem preukázať zásah do svojho súkromia zverejnením údajov o sebe a svojej rodine.

38. Ústavný súd pritom vo svojej rozhodovacej činnosti stabilne judikuje, že nepripúšťa námietky, ktoré sťažovateľ uplatňuje po prvýkrát až v konaní pred ním samým (napr. sp. zn. II. ÚS 382/2013, IV. ÚS 102/2019, IV. ÚS 101/2020). Z uvedeného dôvodu by tak bolo na mieste ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre jej neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

39. V druhom argumentačnom okruhu sťažovateľ namieta zásah do ochrany svojho súkromia. Po uvedení všeobecných judikatúrnych východísk (z ktorých napríklad judikatúra ESLP v bode 38 zásah do súkromia ani nerieši) so svojím prípadom prepája argumentáciu uvedenú v bodoch 39 až 43. V nej konštatuje, že zverejnením jeho osobných údajov a s tým spojenými vyhrážkami fyzického násillia a smrti zo strany neznámych páchatel'ov došlo k zásahu do jeho práva na súkromný život (bod 39), ďalej všeobecne poukazuje na pozitívny záväzok štátu chrániť ho pred zásahmi do jeho súkromia účinným vyšetrowaním (bod 40), konštatuje, že k účinnému vyšetrowaniu (bez oznámenia konkrétností) v jeho prípade nedošlo (bod 41), zo strany OČTK malo dôjsť k zľahčovaniu útokov na jeho osobu poukázaním na jeho občiansku angažovanosť a skutočnosť, že osobné údaje bolo možné vyhľadať na internete (bod 42), pričom svoju argumentáciu uzatvára všeobecným konštatovaním, že v jeho prípade tak mali byť porušené referenčné články ústavy a dohovoru súvisiace s ochranou jeho práva na súkromný život (bod 43).

40. Oboznámením sa so všetkými relevantnými rozhodnutiami urobenými v predmetnej veci (ktorých obsah sťažovateľ pozná, a preto nie je nevyhnutné ich obsah opakovať) ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ dostal ústavne udržateľné odpovede na všetky podstatné otázky, ktoré vyplynuli z jeho približne jeden a polstranového trestného oznámenia a jeho príloh, ako aj z písomných dôvodov jeho sťažnosti (rovnako približne na jednej strane). Ak sťažovateľ v žiadosti o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu dozorového prokurátora uvádza, že vady odôvodnenia uznesenia vyšetrowateľa (majúc na mysli zrejme povereného príslušníka Policajného zboru) nie je možné odstrániť doplnením chýbajúcich informácií v uznesení prokurátora, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku, takáto argumentácia je v rozpore so stabilnou rozhodovacou činnosťou ústavného súdu, v zmysle ktorej odôvodnenia rozhodnutí tzv. prvostupňového a odvolacieho (sťažnostného) orgánu nemožno posudzovať izolovane (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože tieto z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (I. ÚS 523/2024).

41. Ústavný súd takto overil, že prokuratúra svoj postup logickým, zrozumiteľným a preskúmateľným spôsobom odôvodnila a rozviedla, akými úvahami sa pri svojom postupe riadila a podľa ktorých zákonných ustanovení postupovala. Ústavnoprávne udržateľným spôsobom tiež vysvetlila, akým spôsobom zistila, že informácie o sťažovateľovi a jeho rodine sú verejne dostupné, a prečo nebola naplnená dispozícia trestnoprávnej normy. Ak sťažovateľ vyčítal OČTK, že neskúmali naplnenie znakov skutkovej podstaty iných trestných činov (keďže majú pri objasňovaní skutku postupovať z úradnej povinnosti), jednak nie je zrejmé, aké konkrétne trestné činy mal na mysli (okrem tých, ktoré uviedol v trestnom oznámení), a rovnako nie je ani zrejmé, aká odpoveď by ho uspokojila, keďže požiadavka na odôvodnenie, prečo nebol naplnený akýkoľvek iný trestný čin, nie je zjavne náležitá. Odpoveď na túto otázku tak dostal v okolnostiach prejednávanej veci ústavne udržateľným spôsobom. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňoval postup prokuratúry, ktorý je dostatočne odôvodnený, pokiaľ nepredstavuje zjavný omyl či exces v skutkových či právnych záveroch. Skutočnosť, že sťažovateľ s jej postupom nesúhlasí, je prirodzene pochopiteľná, samo osebe to však nemôže založiť dôvodnosť ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému postupu a rozhodnutiu.

42. Aj z čl. 8 dohovoru vyplýva, že zverejňovanie súkromných informácií (odhliadnuc od skutočnosti, že v tomto prípade boli súkromné informácie verejne dostupné) spravidla nemusia byť postihované trestným právom, avšak trestný postih skutočne môže byť niekedy, naopak, jedinou účinnou ochranou pred zásahmi do súkromia. Bude to však úplne výnimočne, pokiaľ pôjde o zvlášť závažný zásah a obeť bude navyše nejakým spôsobom v osobitne zraniteľnom postavení. (KMEC, J., KOSARĚ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 912.).

43. Vzhľadom na uvedené skutočnosti by preto ústavný súd musel aj v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

44. Vzhľadom na už konštatované skutočnosti tak stráca opodstatnenosť aj odôvodnenie ústavnej sťažnosti v rámci tretieho argumentačného okruhu, v ktorom sťažovateľ tvrdí, že bolo porušené jeho právo na účinný prostriedok nápravy v zmysle čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 3 a 8 dohovoru, keďže porušenia tohto práva možno namietat' len v spojení s porušením iného materiálneho ustanovenia („Každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené...“), ktoré však v prípade sťažovateľa nebolo konštatované.

45. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu